

กระทู้ถามที่ ๔๕๖ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๘ มิถุนายน ๒๕๖๕

เรื่อง สถานการณ์การสู้รบระหว่างรัสเซีย - ยูเครน กับผลกระทบต่อประเทศไทย

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถาพนายกรัฐมนตรื ดังต่อไปนี้

จากสถานการณ์การสู้รบระหว่างรัสเซีย - ยูเครน ได้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของโลกชาติพันธมิตรตะวันตกนำโดยสหรัฐอเมริกาและกลุ่มชาติสมาชิกสหภาพยุโรปก็ได้มีการตอบโต้โดยใช้มาตรการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจและการเงินอย่างรุนแรงต่อรัสเซีย ซึ่งประเทศไทยเองก็ได้รับผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ทั้งปัญหาด้านการค้าการลงทุนที่ไม่สามารถส่งออกได้ เนื่องจากภาวะความไม่สงบและการคว่ำบาตรของนานาประเทศ ประเทศไทยมีการนำเข้าน้ำมันดิบจากรัสเซีย มีการนำเข้าข้าวสาลีและถั่วเหลืองจากยูเครนเพื่อนำมาแปรรูปเป็นอาหารสัตว์ เป็นต้น ปัญหาด้านราคาสินค้า ราคาสินค้ามีแนวโน้มสูงขึ้นจากปัญหาสินค้าขาดแคลน ส่งผลให้ราคาสินค้าหลายประเภทมีการปรับตัวเพิ่มสูงขึ้น ไม่ว่าจะเป็นสินค้าเกษตร สินค้าอุตสาหกรรม และสินค้าพลังงาน ส่งผลให้ราคาน้ำมันในตลาดโลกเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลกระทบต่อค่าครองชีพของประชาชนภายในประเทศที่มีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้น รวมทั้งปัญหานักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวจากรัสเซีย และนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคยุโรปไม่สามารถเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยได้ ส่งผลให้การท่องเที่ยวของไทยได้รับผลกระทบจากการลดลงของนักท่องเที่ยวจากรัสเซียและนักท่องเที่ยวชาติอื่น ๆ ในยุโรป ซึ่งเกิดผลกระทบเชิงลบที่รุนแรงต่อเศรษฐกิจภาคการท่องเที่ยวของไทยเพิ่มขึ้น ซึ่งคาดการณ์ว่าสถานการณ์การสู้รบระหว่างรัสเซีย-ยูเครน จะยังคงยืดเยื้อต่อไป ทำให้ประเทศไทยต้องหามาตรการในการรับมือกับการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละด้านอย่างเร่งด่วน เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนแก่ประชาชนและผู้ประกอบการ จึงขอเรียนถามว่า

๑. รัฐบาลมีมาตรการดูแลและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งด้านการค้าการลงทุน ด้านราคาสินค้า ด้านการท่องเที่ยวหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๒. รัฐบาลมีมาตรการระยะยาวในการดูแลช่วยเหลือประชาชนและผู้ประกอบการในแต่ละด้าน
อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

สฤกษ์พงษ์ เกียวข้อง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย

จังหวัดกระบี่

คำตอบกระทู้ถามที่ ๔๕๖ ร.

ของ นายสฤกษ์พงษ์ เกี่ยวข้อง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย จังหวัดกระบี่
เรื่อง สถานการณ์การสู้รบระหว่างรัสเซีย - ยูเครน กับผลกระทบต่อประเทศไทย

ข้าพเจ้า นายพิพัฒน์ รัชกิจประการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้รับมอบหมายจาก นายกรัฐมนตรี ให้เป็นผู้ชี้แจงตอบกระทู้ถาม เรื่อง สถานการณ์การสู้รบระหว่างรัสเซีย - ยูเครน กับผลกระทบต่อประเทศไทย ข้าพเจ้าขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้ที่มีเกียรติ ดังนี้

คำถาม

๑. รัฐบาลมีมาตรการดูแลและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งด้านการค้าการลงทุน ด้านราคาสินค้า ด้านการท่องเที่ยวหรือไม่ อย่างไร

คำตอบ

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ขอเรียนว่า สถานการณ์การสู้รบระหว่างรัสเซีย - ยูเครน ส่งผลกระทบต่อภาคการท่องเที่ยว โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวตลาดระยะไกล (Long haul) ที่อาจต้องประสบกับราคาตั๋วโดยสารที่เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ ๒๐ - ๓๐ รวมถึงนักท่องเที่ยวรัสเซียที่ต้องใช้เวลาในการบินยาวนานขึ้น และอาจไม่ได้รับความสะดวกในการจับจ่ายใช้สอยจากมาตรการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจ นักท่องเที่ยวมีจำนวนลดลงอย่างต่อเนื่องในช่วงแรกที่เกิดสงคราม ในกรณีนี้ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จึงได้มีมาตรการดูแลและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นด้านการท่องเที่ยว โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. ในช่วงแรกหลังจากสหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และพันธมิตรประกาศคว่ำบาตร ทำให้เที่ยวบินจากรัสเซียมาประเทศไทยต้องยกเลิก พบว่ามีนักท่องเที่ยวรัสเซียและยูเครนตกค้างอยู่ที่ไทย จำนวนหนึ่ง กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้ให้การช่วยเหลือโดยการจัดตั้ง Call Center ร่วมกับหน่วยงานภาคเอกชน และมีการประสานงานกับทางสถานทูตรัสเซียและยูเครนในการส่งนักท่องเที่ยวกลับประเทศต้นทาง กรณีของชาวยูเครนที่ไม่สามารถเดินทางกลับประเทศได้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานในพื้นที่ อาทิ ภูเก็ต สมุย พัทยา ได้มีการจัดหาที่พักอาศัยชั่วคราวให้พักพิง

๒. สืบเนื่องจากมาตรการตัดรัสเซียออกจากระบบ SWIFT (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication) ทำให้ชาวรัสเซียไม่สามารถทำธุรกรรมการเงินระหว่างประเทศได้ มีปัญหาในการจ่ายค่าสินค้าและบริการในไทย ทางการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจึงมีการจัดประชุมหน่วยงานผู้เกี่ยวข้องเพื่อหาทางแก้ไข โดยประสานงานกับผู้ให้บริการ Union Pay ในไทย เสนอเป็นช่องทางการทำธุรกรรมทดแทนระบบ SWIFT อีกทั้งมีการประสานทางธนาคาร ไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในการทำระบบรองรับ MIR Card ของรัสเซีย

๓. พิจารณาตลาดในกลุ่ม Russian Speaking (CIS countries) ทดแทน ได้แก่ ตลาดคาซัคสถานและอุซเบกิสถาน ซึ่งเป็นตลาดใหญ่อันดับ ๒ และ ๓ ในกลุ่มประเทศ CIS รองมาจากตลาดรัสเซีย ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวจากตลาดศักยภาพทั้งสองตลาดนี้ เป็นนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพที่กำลังจ่ายสูง ประกอบกับมีสายการบินพันธมิตร ซึ่งเป็นสายการบินประจำชาติของคาซัคสถาน (Air Astana) ที่มีเที่ยวบินตรงมายังภูเก็ต และจะเปิดเที่ยวบินตรงมายังกรุงเทพมหานคร ในเดือนตุลาคม ๒๕๖๕ ถือเป็นอีกหนึ่งตัวเลือกให้นักท่องเที่ยวรัสเซียเดินทางเชื่อมมาประเทศไทยได้ โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยกำหนดจัดกิจกรรมส่งเสริมการขาย Roadshow to Kazakhstan - Uzbekistan 2022 (Pre-OTDYKH Leisure) ณ เมืองอัลมาตี กรุงนูร์-สุลตัน สาธารณรัฐคาซัคสถาน และกรุงทาชเคนต์ สาธารณรัฐอุซเบกิสถาน ระหว่างวันที่ ๕ - ๙ กันยายน ๒๕๖๕ และจะเปิดรับสมัครผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวไทยเข้าร่วมงานประมาณ ๒๐ หน่วยงาน โดยเก็บค่าสมัครเข้าร่วมงานในอัตรารับสมัครที่ถูกลงจากปีปกติ ๕๐%

๔. รักษาการเติบโตของตลาดระดับบนที่มีการใช้จ่ายสูง (Free Individual Traveler : FIT) เนื่องด้วยปัจจุบันนักท่องเที่ยวรัสเซียที่เดินทางมาไทยจะเป็นกลุ่มตลาดระดับบนที่มีการใช้จ่ายสูงเดินทางรูปแบบ FIT ด้วยเที่ยวบิน Regular และมีจำนวนที่ค่อนข้างคงที่ ตามความจุเที่ยวบิน (flight capacity) ที่สามารถรองรับได้ในปัจจุบัน ในการนี้ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จึงรักษาสถานภาพความสัมพันธ์กับพันธมิตรหลักไว้อย่างเหนียวแน่น กล่าวคือ มีการรักษาสัมพันธ์และทำงานร่วมกับสายการบินตะวันออกกลาง (สายการบิน Emirates สายการบิน Qatar และสายการบิน Saudia) ซึ่งเป็นสายการบินหลักที่นักท่องเที่ยวรัสเซียกลุ่มนี้ใช้บริการเพื่อเดินทางเข้าประเทศไทย

๕. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้มีการประสานงานไปยังพันธมิตรสายการบิน อาทิ Air Asia X เพื่อหารือการเปิดเที่ยวบินเช่าเหมาลำ โดยเปิดเวทีให้พบกับบริษัท TO รายใหญ่ของรัสเซียที่สามารถดำเนินการด้านการขายและมีฐานลูกค้าอยู่แล้ว ซึ่งสนใจเช่าเครื่องบินของไทย อีกทั้งหารือกับสายการบิน Aeroflot เพื่อหาทางให้กลับมาเปิดเที่ยวบินตรงได้ตามเดิม

๖. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้เสาะหาตลาดใหม่ให้ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวไทยที่ได้รับผลกระทบจากการลดลงของนักท่องเที่ยวตลาด CIS (Commonwealth of Independent States) และยุโรป โดยตลาดคุณภาพใหม่ ได้แก่ ตลาดอิสราเอลและตลาดซาอุดีอาระเบีย สำหรับตลาดซาอุดีอาระเบียนั้น เป็นการบุกตลาดการท่องเที่ยวเป็นครั้งแรกในรอบกว่า ๓๒ ปี ภายหลังจากเริ่มเปิดความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศ โดยเริ่มจากการร่วมกับพันธมิตรสายการบินแห่งชาติ Saudia และการบินไทย ในการเปิดเที่ยวบินตรงจากซาอุดีอาระเบียเข้าประเทศไทย อีกทั้ง นำผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวไทยประมาณ ๗๐ ราย เข้าพบปะเจรจาธุรกิจกับเอเยนต์ซาอุดีอาระเบียที่ประเทศซาอุดีอาระเบีย เมื่อเดือนพฤษภาคมที่ผ่านมา นอกจากนี้ ในช่วงเดือนมีนาคม - กรกฎาคม ๒๕๖๕ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานดูไบได้นำคณะ Media/Influencers และ Travel Agents

จากชาอุดีอาระเบีย จำนวน ๕ คณะ รวมกว่า ๔๐ คน มาทดสอบสินค้าและพบปะผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวไทยที่ประเทศไทย โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยมีการสนับสนุนและเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนในกลุ่มบริษัทนำเที่ยว (DMC) หลากหลายบริษัทมาดำเนินการให้บริการรับคณะ FAM Trip เหล่านี้

นอกจากนี้ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยกรมการท่องเที่ยวได้จัดทำเกณฑ์มาตรฐานด้านการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และมาตรการการท่องเที่ยววิถีใหม่ (New Normal) โดยให้ความสำคัญกับเกณฑ์ความปลอดภัยและสุขอนามัยของนักท่องเที่ยว การพัฒนาช่องทางการติดต่อสื่อสารระหว่างหน่วยงานกับผู้ประกอบการและชุมชน ผ่านช่องทางแอปพลิเคชัน Line และ Facebook อาทิ Thailand Home Lodge หรือ Thailand Tourism Standard เป็นต้น เพื่อลดระยะเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง การประชาสัมพันธ์เพื่อยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย (Thailand Tourism Standard) โดยใช้สัญลักษณ์ “ช้างชูงวงเรีงร่า” ในการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีด้านการท่องเที่ยว โดยมุ่งเน้นในเรื่องคุณภาพการให้บริการ ความสะอาด สะอาด ถูกสุขอนามัย และเป็นธรรมต่อนักท่องเที่ยว ส่งผลให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเกิดความมั่นใจเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น และการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเพื่อเตรียมความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว

คำถาม

๒. รัฐบาลมีมาตรการระยะยาวในการดูแลช่วยเหลือประชาชนและผู้ประกอบการในแต่ละด้านอย่างไร

คำตอบ

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาในฐานะหน่วยงานหลักในการพัฒนาและบริหารจัดการการท่องเที่ยวของประเทศ จึงได้กำหนดนโยบายและแนวทางในการดำเนินงานฟื้นฟูและปรับโครงสร้างการท่องเที่ยวในระยะยาวที่สำคัญ เพื่อพลิกโฉมประเทศ ดังนี้

๑. การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ โดยการถ่ายทอดองค์ความรู้และสมรรถนะที่จำเป็นในการสร้างความเข้มแข็งและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ อาทิ ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ผู้ประกอบการด้านกิจกรรมผจญภัย การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ และการจับคู่เจรจาธุรกิจออนไลน์เพื่อสร้างเครือข่ายและต่อยอดการทำธุรกิจระหว่างกลุ่มผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว ส่งผลให้เกิดเงินทุนหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเพื่อยกระดับชุมชนโฮมสเตย์ที่ยังไม่ได้รับรองมาตรฐานให้เข้าสู่มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย และที่ได้รับรองมาตรฐานแล้วให้เป็นต้นแบบ มีจุดขายโดยการสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยทุนทางวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ Healthy Homestay หรือ Eco-Friendly Homestay เป็นต้น โดยมุ่งเน้นการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพจาก

ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อสร้างสรรค์คุณค่าทางเศรษฐกิจให้เกิดความเข้มแข็งแก่เศรษฐกิจฐานราก และสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

๒. จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการฟื้นฟูภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (Tourism Recovery Recommendations) คือ ๖ ข้อเสนอหลักสู่บทใหม่การท่องเที่ยวไทยในระยะถัดไป ประกอบด้วย

(๑) ปรับแนวทางการทำธุรกิจของผู้ประกอบการท่องเที่ยว

(๒) ท่องเที่ยวมั่นใจ สะดวกกว่าที่เคย เช่น ส่งเสริมการทำธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของภาคธุรกิจท่องเที่ยว

(๓) ดึงดูดนักท่องเที่ยวคุณภาพตลอดทั้งปี เช่น ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแบบองค์รวม

(๔) ขับเคลื่อนอุตสาหกรรมท่องเที่ยวด้วยข้อมูลและเทคโนโลยีดิจิทัล

(๕) ผลักดันธุรกิจท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

(๖) ส่งเสริมปัจจัยสนับสนุนขีดความสามารถของการท่องเที่ยวไทย

เพื่อเป็นแนวทางให้ภาครัฐ ผู้ประกอบการ และภาคเอกชน กลับมาเข้มแข็งและอยู่รอดจากผลกระทบของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และสถานการณ์สงครามระหว่างรัสเซียกับยูเครน รวมถึงเป็นการเตรียมความพร้อมสู่การท่องเที่ยวโฉมใหม่ที่เน้นคุณค่า เติบโตอย่างยั่งยืน นำพาภาคธุรกิจการท่องเที่ยวไปสู่อนาคตที่ดีกว่าเดิม มีความปลอดภัย สะดวกสบาย มีความหลากหลายสามารถเข้าถึงได้ และเป็นประโยชน์ต่อทุกภาคส่วน

๓. จัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เพื่อเป็นกรอบทิศทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวของไทยให้เกิดการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวม และเกิดการบูรณาการการทำงานของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการผลักดันให้มีการบริหารจัดการการท่องเที่ยว เพื่อให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยมีกรอบทิศทางพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับความท้าทายและสถานการณ์การท่องเที่ยวที่เปลี่ยนไป เช่น สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และสงครามระหว่างรัสเซียและยูเครนที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน รวมถึงทำให้การท่องเที่ยวไทยเกิดความเข้มแข็งจากภายในที่ยั่งยืน ความยืดหยุ่นคล่องตัว และมีการเติบโตบนพื้นฐานของเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งภายใต้แผนดังกล่าว มีการวางแนวทางมุ่งเน้นการดึงดูดนักท่องเที่ยวคุณภาพสูงจากหลากหลายประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการแสวงหากลุ่มนักท่องเที่ยวตลาดศักยภาพใหม่ เช่น ประเทศคาซัคสถาน กลุ่มประเทศตะวันออกกลาง และประเทศอิสราเอล บนพื้นฐานความยั่งยืน ความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว โครงสร้างพื้นฐาน และสาธารณูปโภคที่สนับสนุนการท่องเที่ยว

๔. ยกระดับและการปรับโครงสร้างตลาด ซึ่งจากเดิมที่นักท่องเที่ยวรัสเซียเดินทางเข้าไทยเป็นแบบ Seasonal โดยในฤดูหนาวช่วงเดือนตุลาคม - มีนาคม สัดส่วนของนักท่องเที่ยวรัสเซียที่เดินทางเข้าไทยใช้บริการ TO และเดินทางด้วยเครื่องบินเข้าเหมาลำกว่า ๖๐% ซึ่งเป็นตลาดระดับกลาง

ไม่ได้มีกำลังจ่ายสูงมาก ทั้งนี้ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจะใช้วิกฤติให้เป็นโอกาส โดยปัจจุบันนักท่องเที่ยวรัสเซียที่เดินทางมาไทยจะเป็นกลุ่มตลาดระดับบนที่มีการใช้จ่ายสูง เดินทางรูปแบบ Free Individual Traveler : FIT ด้วยเที่ยวบิน Regular การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจึงหาพันธมิตรสายการบินเพิ่มเติม ให้มีการดำเนินการเที่ยวบินแบบ Regular เพิ่มมากขึ้นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้

๕. ส่งเสริมความแข็งแกร่งของผู้ประกอบการไทย โดยการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ด้วยการให้ความรู้ จัดทำ Market Brief และช่วยหา Luxury Segment เพื่อเปิดโอกาสทางการตลาดมากขึ้น